

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. május 25.

ROMÁN NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

OKTATÁSI MINISZTERIUM

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. Jó megoldásként csak a Javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Félpont és többletpont nem adható.
4. A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyest pedig egyessel.

Példa:

11.	0	helytelen
12.	1	helyes

5. A pontszámok összesítése a külön lapon található összesítő táblázatban történik.
6. A vizsgán összesen 150 pont szerezhető. Az egyes vizsgarészek arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarészekben a vizsgapontok száma.

A. Vizsgarész	B. Vizsgapont
Olvasott szöveg értése	30
Nyelvhelyesség	30
Hallott szöveg értése	30
Íráskészség	30
<i>Írásbeli összesen</i>	<i>120</i>
Szóbeli	30
<i>Összesen</i>	150

A III. vizsgarész kivételével a feladatpontok megegyeznek a vizsgapontokkal. A III. vizsgarész (Hallott szöveg értése) vizsgapontjainak kiszámításához használja az Értékelési útmutatóban található átszámítási táblázatot!

I. OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE**Részletes útmutató****1. feladat**

1.	G
2.	D
3.	B
4.	E
5.	A
6.	C
7.	F

2. feladat

- 8.** În partea de sud-est a Ungariei, de timpurile când strămoșii locuitorilor de pe aceste meleaguri purtau lupte crâncene împotriva celor care năvăleau asupra lor.
- 9.** Deoarece regele sau unul din membrii familiei regale erau proprietarii domeniului.
- 10.** Cetatea a fost construită de Maróti János și de fiul său.
- 11.** Deoarece Maróti János toată viața lui a luptat cu turcii.
- 12.** În anul 1445, în cinstea Sfinților Apostoli.
- 13.** A ajuns în proprietatea coroanei, stăpânul ei fiind, între 1476 și 1482, regele Matei Corvin.
- 14.** Mai ales după bătălia de la Mohács.
- 15.** La 2 septembrie 1566, într-un asediu ucigaș care a durat nouă săptămâni.
- 16.** Viața orașului a început o lentă dezvoltare.
- 17.** Primii care s-au stabilit aici, au fost vreo 20 de familii catolice.
- 18.** Primii coloniști au sosit din nordul județului Pest, după care au mai venit și unguri reformați din diferite localități de dincoace de Tisa.

3. feladat

- 19. F
- 20. A
- 21. F
- 22. F
- 23. A
- 24. A
- 25. A
- 26. A
- 27. F
- 28. A
- 29. F
- 30. F

II. NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha közöttük van a jó megoldás.

1. feladat

- 1. al cuvântului
- 2. se desemnează
- 3. se adună
- 4. anilor
- 5. a regelui
- 6. a lumii antice
- 7. al civilizației
- 8. s-au păstrat

2. feladat

9. (a-i duce) *să îi ducă*
10. (a avea grijă) *să aibă grijă*
11. (a face) *să facă*
12. vor (a strica) *să strice*
13. (a se juca) *să se joace*
14. (a merge) *să meargă*
15. am vrut (a învăța) *să învețe*
16. (a înota) *să înoate*
- 17.(a alerga) *să alerge*
18. (a le prezenta) *să le prezinte*
19. (a sta) *să stea*
20. (a-l lăsa) *să îl lase*
21. (a le controla) *să le controleze*

3. feladat

22. își duceau, 23. trudiseră, 24. iubeau, 25. au simțit, 26. ne va chema, 27. bucurați-vă,
28. se găsește, 29. poartă, 30. vrednici

III. HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Részletes útmutató

1. feladat

1. 100 de milioane de dolari.
2. O societate privată.
3. Doi turiști.
4. Un astronaut rus.
5. Pentru Moscova.
6. Peste o mie de persoane.

Pentru 100 de milioane de dolari, viitorii turiști ai spațiului se vor putea îmbarca pentru o călătorie în jurul Lunii începând din 2008, după cum promite o societate americană asociată la Agenția spațială rusă. "Pentru prima dată în istorie, o societate privată organizează o astfel de misiune spre Lună. Ultimul astronaut s-a întors de acolo acum 32 de ani. A trecut ceva vreme. Este timpul să ne întoarcem." a dat asigurări Eric Anderson, directorul general al companiei Space Adventures, care a trimis în 2001 în spațiu prima persoană privată, pe omul de afaceri american Dennis Tito.

În 2008, doi turiști se vor putea ambarca la bordul unei nave Soiuz, pilotată de un astronaut rus, într-o misiune botezată "DSE-Alpha", care le va permite fericiților aleși să călătorească în jurul Lunii, la circa 100 de kilometri distanță de suprafața acesteia. Afacerea este de importanță strategică pentru Moscova, întrucât guvernul rus își pune mari speranțe în beneficiile acesteia, în termeni de marketing, tocmai pentru a face cunoscut potențialul rusesc.

Proiectul prevede două opțiuni: un sejur de 9 până la 21 de zile cu o etapă pe Stația Spațială Internațională (ISS) sau o călătorie direct spre Lună de 8-9 zile. Prețul unei astfel de călătorii este de cinci ori mai mare decât cel plătit de Dennis Tito, însă e justificat de distanța parcursă (384.000 de kilometri) și de o etapă spațială necesară pentru relansarea misiunii.

Patronul Space Adventures spune că sunt deja peste o mie de persoane care își permit să suporte costul unei asemenea călătorii, majoritatea americani sau britanici, și că a luat deja contact cu unii dintre ei. Pe termen lung, el spera să le dea posibilitate clienților să pună piciorul pe Lună.

2. feladat

7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
A	F	A	A	F	A	F	F

Un român la Paris

Constantin Brâncuși a intrat în top 5 al celor mai bine vânduți artiști din lume, top realizat pe baza prețurilor înregistrate la licitații în primele șase luni ale anului 2005. Lungă i-a fost calea din lumea țaranului românesc până în aceste vârfuri ale recunoașterii.

Născut în 1876, într-o familie săracă de țărani din satul Hobița, județul Gorj, Constantin Brâncuși a învățat de mic să cioplească lemnul pentru a realiza diverse obiecte de uz gospodăresc. La doar 9 ani, a plecat de acasă și s-a întreținut singur, lucrând, timp de 6 ani, într-o prăvălie din Craiova. În acea perioadă a creat o vioară, care a atras atenția unui client. Acesta l-a ajutat să intre la Școala de Arte și Meserii din Craiova. Profesorii au văzut în Brâncuși un viitor... dulgher. Cu toate acestea, în 1898, Brâncuși a intrat la Școala de Arte Frumoase din București.

Captivat de opera lui Auguste Rodin și de curentele culturale din Occident, tânărul a decis să meargă la Paris. Din lipsă de bani, a plecat pe jos spre capitala Franței, unde a ajuns în vara anului 1904, după un popas de câteva luni la München.

La Paris, Brâncuși a lucrat o vreme în atelierul lui Auguste Rodin. Convins însă că "nimic nu poate crește la umbra marilor arbori", avea să părăsească atelierul sculptorului francez, încercând să-și descopere și să-și desăvârșească propriul stil. Și, în 1908, realiza prima sa operă importantă *Sărutul*.

În ciuda faimei câștigate în Franța, Brâncuși nu și-a uitat rădăcinile, păstrându-și cetățenia română. În 1935, s-a întors acasă pentru a construi un monument la Târgu Jiu, în cinstea eroilor primului război mondial. Așa s-a născut *Coloana fără de sfârșit*.

În 1951, Academia Română a refuzat să accepte dispoziția testamentară prin care genialul artist lăsa moștenire instituției lucrările sale din atelierul parizian.

În acel moment, Brâncuși a renunțat la cetățenia română, pimind-o, un an mai târziu, pe cea franceză. De asemenea și-a modificat testamentul, donând patriei sale de adopție atelierul și tot patrimoniul său. După moartea artistului, în 1957, operele din atelierul lui au fost preluate de Muzeul de Artă din Paris, din vecinătatea uriașului Centru Pompidou.

3 .feladat

15. În Suedia, bradul de Crăciun este ținut în casă până în **a douăsprezecea zi după Crăciun.**
16. În Brazilia, luna decembrie este momentul **cel mai fierbinte al anului.**
17. Copiii își lasă și papucii afară pentru ca **Moș Crăciun să îi umple cu dulciuri.**
18. În Australia, luna decembrie este în toiul verii, iar cina de Crăciun este de cele mai multe ori **un picnic în pădure sau pe plajă.**
19. În Goenlanda, la Crăciun, eschimoșii își oferă cadouri frumoase, ca de exemplu o sanie de jucărie **sau mănuși din piele de focă.**
20. Se practică și un joc care constă în trecerea din mână în mână în jurul mesei **a unui obiect învelit într-o cârpă.**

Obiceiuri de Crăciun

În Suedia, bradul de Crăciun este ținut în casă până în a douăsprezecea zi după Crăciun. În seara de Ajun se mănâncă șuncă, răcitură din picioare de porc, pește și budincă de orez. Familia și musafirii taie bucățele de pâine pe care le moaie în apa în care a fost fiartă șunca. După-masă este timpul vizitei spiridușului ce locuiește sub podeaua casei sau a hambarului și care este protectorul familiei și al bunurilor sale.

În Brazilia, luna decembrie este momentul cel mai fierbinte al anului. Moș Crăciun și ajutoarele sale merg pe străzi, oferind mici cadouri copiilor. Aceștia își lasă și papucii afară pentru ca Moș Crăciun să îi umple cu dulciuri. Alte daruri sunt ascunse prin toată casa dar, înainte de a primi permisiunea să le caute, copiii trebuie să le aducă părinților micul dejun în pat.

În Australia, luna decembrie este în toiul verii, iar cina de Crăciun este de cele mai multe ori un picnic în pădure sau pe plajă. Și australienii cântă colinde, aprind lumânări și își decorează casele cu diferite plante. Fiecare se străduiește ca de Crăciun să fie cu familia sa.

În Goenlanda, la Crăciun, eschimoșii obișnuiesc să-și viziteze prietenii. Beau cafea, mănâncă prăjituri și oferă cadouri frumoase, ca de exemplu o sanie de jucărie sau mănuși din piele de focă. Brazii de Crăciun sunt importăți, căci aici defel nu cresc copaci. După cafea, prăjituri și colinde urmează o noapte de dans. Se practică și un joc care constă în trecerea din mână în mână în jurul mesei a unui obiect învelit într-o cârpă.

4. feladat

0 cu un picior sfărâmat

21. ce ar putea fi distruse
22. printr-o campanie națională.
23. Italia va pierde ceva"
24. un patrimoniu cultural
25. sunt mai puțin de jumătate

Capodopere în pericol

Statuia "David" a lui Michelangelo cu un picior sfărâmat și "Cina cea de Taină" a lui Leonardo da Vinci sunt două imagini șocante ale unor capodopere ce ar putea fi distruse iremediabil dacă nu va fi lansată o amplă campanie pentru salvarea patrimoniului artistic al Italiei.

Italienii urmează a fi sensibilizați de acest pericol printr-o campanie națională de strângere a fondurilor necesare pentru restaurarea a numeroase bunuri culturale. Inițiativa aparține fundației Citta Italia și se va desfășura în perioada 24 septembrie – 2 octombrie. "Fără ajutorul tău, Italia va pierde ceva" – este deviza acțiunii.

Organizatorii campaniei sunt rezervați să estimeze totalul fondurilor pe care le-ar putea colecta, dar ce se știe precis este că Italia are un patrimoniu cultural ce numără peste 4,5 milioane de opere de artă, iar păstrarea și restaurarea lor implică sume colosale.

Cele 26 de milioane de euro, alocate de guvernul de la Roma pentru întreținerea și restaurarea câtorva sute de palate, biserici, clădiri, mănăstiri și muzee sunt mai puțin de jumătate din suma necesară pentru acest capitol.

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez a pontszám lesz a dolgozatpont (legfeljebb 25 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok hány vizsgapontot érnek.

Dolgozatpont	Vizsgapont
25	30
24	29
23	28
22	26
21	25
20	24
19	23
18	22
17	20
16	19
15	18
14	17
13	16

Dolgozatpont	Vizsgapont
12	14
11	13
10	12
9	11
8	10
7	8
6	7
5	6
4	5
3	4
2	2
1	1

IV. ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szöveggörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
2. Félpontok és jutalompontok nem adhatók.
3. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.

Első feladat**Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:**

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5 pont
Formai jegyek és hangnem	2 pont
Szövegalkotás	3 pont
Szókincs, kifejezés mód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	20 pont

Vizsgapont	10 pont

1. Mivel a két feladat aránya az értékelésben 1/3–2/3, az első feladatnak a pontszámát felezni kell, azaz 10 vizsgapont szerezhető. Amennyiben a pontszám felezése után kapott összeg fél pontra végződik, felfele kell kerekíteni. Ebben a vizsgarészben tehát nincsen külön átszámítási táblázat.
2. Amennyiben a dolgozat a Tartalom, Szövegalkotás, Szókincs, kifejezés mód vagy a Nyelvtan, helyesírás értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szószerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szószerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különböző névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

Szókincs és kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értene meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „a auzi“ ige helyett a „a asculta“ igét), ezt a hibát csak a Szókincs, kifejezésmód szempontnál lehet értékelni. Ha a vizsgázó egy előjárószt helytelen vonzattal használ (pl. „contra + gen.”), ezt a hibát csak a Nyelvtan, helyesírás szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondat szerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a Szókincs, kifejezésmód szempontnál.

Javítási jelrendszer

Áttekinthetőbb a javítási jelrendszer, ha az egyes szempontokhoz tartozó jeleket egy-egy oszlopban egymás alá írjuk.

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt vagy nyelvi okból nem érthető tartalmi szempont,
- 2– (szám + mínuszjel) = érintett, de nem megfelelően kifejtett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- Dátum = D
- Megszólítás = M
- Köszönés = K
- Aláírás = A

A teljesítés minőségét mutató jelek:

- ⓓ (bekarikázott betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,
- √K (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy.

Szövegalkotás

A Tartalom szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- L = lexikai hiba,
- ÉL = értelemzavaró lexikai hiba,
- É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás hullámvonallal = lexikai hiba,

~~~~~

aláhúzás hullámvonallal + i = ismétlődő lexikai hiba.

~~~~~ i

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (emelt szint 1. feladat)

Tartalom

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó négy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat nagyrészt megfelelően valósította meg.	A vizsgázó három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és még legalább egy irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó csak két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalta a többi szempontot. Alapvető kommunikációs célját nem éri el.

Formai jegyek és hangnem

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszonynak. Van helyes megszólítás, dátum, elköszönés és aláírás.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszonynak. Van helyes megszólítás és aláírás. A dátum és az elköszönés hibás vagy hiányzik.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszonynak. Hiányzik vagy nem helyes a megszólítás és/vagy az aláírás. vagy: A vizsgázó nem törekedett a levélforma betartására.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A formai tagolás megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókinccsel jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókinccsel jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókinccse egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókinccsel szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondat-, alaktan-, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondat-, alaktan-, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. Rendszerszerű hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	20 pont
Vizsgapont	20 pont

Amennyiben a dolgozat bármelyik értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette és indokolta-e véleményét.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán). A vizsgázónak mind a négy irányító szempontra ki kell térnie dolgozatában. Egy irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelően részletesnek, ha a vizsgázó legalább két gondolatot fogalmaz meg hozzá. Amennyiben a vizsgázó szó szerint átvesz egy vagy több mondatot a gondolati segítséget nyújtó segédanyagból, a lemásolt rész nem vehető figyelembe az adott irányító szempont értékelésekor. Egy szinten belül (4–3 vagy 2–1) az irányító szempontok kifejtésének részletessége értékelhető.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál.

Szövegalkotás

Az emelt szint első feladatánál található részletes útmutatás érvényes ennél a feladatnál is. Azonban a 4–3 és a 2–1 pontos sávoknál a formailag nem megfelelően tagolt szövegeket az alacsonyabb pontszámmal kell értékelni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a formailag tagolt, de kevésbé logikus felépítésű szövegek nem értékelhetők az alacsonyabb pontszámmal.

Szókincs és kifejezőmód

A részletes útmutatást lásd az emelt szint első feladatánál.

Nyelvtan, helyesírás

A részletes útmutatást lásd az emelt szint első feladatánál.

Javítási jelrendszer

Lásd az emelt szint első feladatánál.

Értékelési skála (emelt szint 2. feladat)**Tartalom**

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó négy irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Minden irányító szemponthoz két gondolatot fogalmazott meg. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét.	A vizsgázó három irányító szempontot megfelelő mélységben dolgozott ki, azaz két gondolatot írt hozzájuk. A negyedik szempontot csak részben, vagy egyáltalán nem tárgyalta. A vizsgázó törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki részletesen (két-két gondolatot fogalmazott meg) vagy négy, illetve három irányító szempontot tárgyalt részben (egy gondolatot írt hozzájuk). A vizsgázó nem fejtette ki részletesen véleményét, alig érvelt.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki részletesen (két gondolatot fogalmazott meg hozzá), vagy csak két irányító szempontot tárgyalt részben (egy-egy gondolatot fogalmazott meg). A vizsgázó nem fejtette ki megfelelően véleményét.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A szöveg formai tagolása megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. Sok a gondolati ismétlés. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezésmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincese egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem teljesen változatos. Rendszerszerű hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, és/vagy a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.